

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารกับสมรรถนะการ
ทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

THE RELATIONSHIP BETWEEN CREATIVE LEADERSHIP IN THE 21ST CENTURY
AND THE TEAMWORK COMPETENCIES OF TEACHERS IN SCHOOLS UNDER
THE RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

นารี เทาทองสุข¹, อรชร วัฒนกุล², พรหมภักดิ์ บึงบัว³, กรรณิการ์ สุธสม⁴
Naree Taotongsuk¹, Orachon Wattanakul², Promphak Bungbua³, Kannika Susom⁴

Corresponding Author E-mail: prompakk@gmail.com

Received: Sep 16, 2025; Revised: Oct 09, 2025; Accepted: Nov 19, 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารกับสมรรถนะการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2,158 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามหลักการของ Taro Yamane ที่ระดับความน่าเชื่อถือ ร้อยละ 95 ได้จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.976 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทำการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า (1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการสนับสนุนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการกำกับดูแล และด้านการบูรณาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (2) สมรรถนะการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสมรรถนะทัศนคติของทีม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านสมรรถนะทักษะของทีม และด้านสมรรถนะความรู้ของทีม (3) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสมรรถนะการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, ศตวรรษที่ 21, สมรรถนะการทำงานเป็นทีม

^{1,2,3,4}สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต

^{1,2,3,4}Department of Educational Administration, Faculty of Education, Rattana Bundit University

Abstract

The objectives of this research aimed 1) to study the current state of creative leadership in the 21st century of school administrators, 2) to study the level of teamwork competencies of teachers in schools under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1, and 3) to study the relationship between creative leadership in the 21st century of administrators and the teamwork competencies of teachers in schools under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1. The population used in the research was 2,158 teachers under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1 during the 2024 academic year. The sample size was determined according to Taro Yamane's principle at a 95% confidence level, resulting in 400 individuals. The instrument used in the research was a questionnaire, with a reliability for the whole set equal to 0.976. Data were analyzed by calculating frequency, percentage, mean, standard deviation, and performing Pearson's correlation analysis.

The results of the study found that 1) the creative leadership in the 21st century of school administrators under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1 was at a high level in overall. The support dimension had the highest mean, followed by the supervision and integration dimensions, which had the same mean. (2) The teamwork competencies of teachers in schools under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1 was at the highest level in overall. Considering each dimension, the team attitude competency dimension had the highest mean, followed by the team skills competency, and the team knowledge competency. (3) Creative leadership in the 21st century had a positive relationship with the teamwork competencies of teachers in schools under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1, which was statistically significant at the 0.05 level.

Keywords : Creative Leadership, 21st Century, Teachers' Teamwork Competency

บทนำ

ศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วด้านเทคโนโลยีและสังคม โรงเรียนจึงต้องปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้จากการปฏิรูปแบบครั้งคราวสู่การพัฒนาต่อเนื่อง จุดชี้ขาดอยู่ที่ภาวะผู้นำของผู้บริหารซึ่งต้องกล้าเผชิญความท้าทาย มองอนาคต และขับเคลื่อนคนทำงานให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด แนวคิดนี้เชื่อว่าผู้บริหารที่มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทางการบริหาร จะสามารถสร้างแรงจูงใจ ประสานงาน และแก้ปัญหาซับซ้อนได้อย่างมีวิสัยทัศน์เพื่อนำองค์กรสู่เป้าหมาย (ปณิธาน ลอยบ้านแพ้ว และ พิภพ วังเงิน. 2567: 147) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีบทบาทต่อความสำเร็จขององค์กร เพราะสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อความคิดริเริ่ม การเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของบุคลากร ผู้นำต้องเป็นแบบอย่างด้านการคิดยืดหยุ่น การตัดสินใจ และการเปิดพื้นที่ให้แสดงความสามารถ ซึ่งเชื่อมโยงไปสู่การทำงานเป็นทีมที่มีคุณภาพ เมื่อทีมได้รับโอกาสเรียนรู้ร่วมกัน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และเห็นคุณค่าของตนเอง จะเพิ่มแรงจูงใจ ลดความเครียด และยกระดับผลงานรวมขององค์กร (ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. 2561: 318)

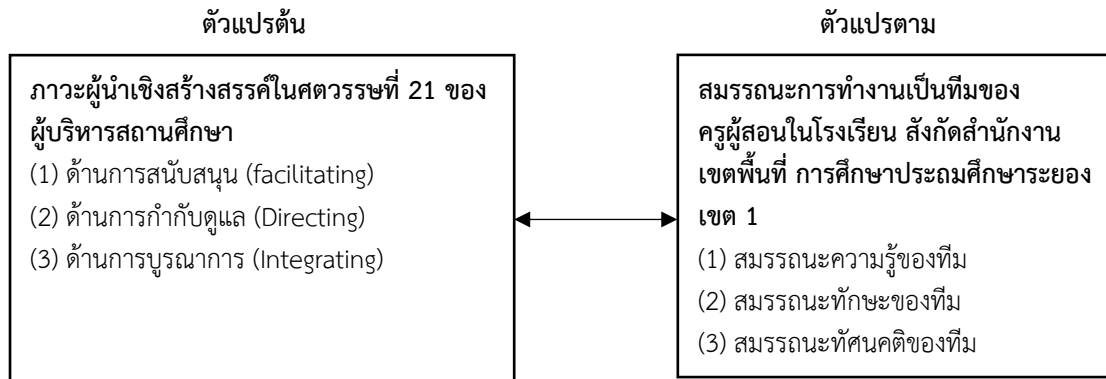
ความสำคัญของการทำงานเป็นทีมในภาครัฐและสถานศึกษาถูกย้ำผ่านหลักการที่เน้นการเรียนรู้ต่อเนื่อง การเป็นพี่เลี้ยง การไม่โทษกันเมื่อผิดพลาด และการยึดค่านิยมความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียม แนวทางดังกล่าวช่วยให้ทีมมีความยืดหยุ่น พร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลง และรักษาคนเก่งให้อยู่กับองค์กร ซึ่งแนวทางดังกล่าวเป็นผลสืบเนื่องจากภาวะผู้นำที่เปิดกว้างและยืดหยุ่น ทำให้ทีมสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างอิสระ เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และพร้อมปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในองค์กรได้อย่างมั่นคงและสร้างสรรค์ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2561: ออนไลน์) บริบทพื้นที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 รายงานปัญหาเรื่องการดำเนินโครงการที่ยังไม่ตรงตามจุดประสงค์ ตัวชี้วัดบางส่วนข้อมูลไม่ครบถ้วน และเสนอให้เน้นการบูรณาการ การสร้างเครือข่าย การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง และการจัดการความรู้ในหน่วยงานให้เป็นระบบเพื่อนำไปสู่มาตรฐานและตัวชี้วัดที่ชัดเจน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. 2567: 101) ในขณะเดียวกัน สมรรถนะการทำงานเป็นทีมระหว่างผู้บริหารและครูถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินโครงการให้เกิดผลลัพธ์ตามเป้าหมาย เพราะการทำงานเป็นทีมที่ดีจะเกิดจากความไว้วางใจ ความร่วมมือ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการแบ่งปันความรู้ร่วมกัน เมื่อผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่เปิดกว้างและมีความคิดสร้างสรรค์ ย่อมสามารถกระตุ้นให้ครูเกิดแรงจูงใจในการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และพร้อมปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและนโยบายทางการศึกษาในยุคใหม่ได้ ดังนั้น ประเด็นเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารและสมรรถนะการทำงานเป็นทีมกับครู จึงมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่ สพป.ระยอง เขต 1 และเป็นช่องทางสำคัญที่ควรได้รับการศึกษาวิจัยเชิงลึก เพื่อให้ได้แนวทางการบริหารที่ตอบโจทย์ยุคศตวรรษที่ 21 อย่างแท้จริง

จากเหตุผลเชิงบริบทดังกล่าว จึงมีความสนใจในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับสมรรถนะการทำงานเป็นทีมของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมให้ตอบโจทย์การเปลี่ยนแปลงของโลกและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม (ปณิธาน ลอยบ้านแพ้ว และ พิภพ วังเงิน. 2567: 70)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21 กับสมรรถนะการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์ต่อสมรรถนะการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2,158 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1. 2567: 100)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2567 ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามหลักการของ Yamane (1973) ที่ระดับความน่าเชื่อถือ ร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ 0.05 ได้จำนวน 400 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร กับสมรรถนะการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยมีค่า IOC เท่ากับ 0.912 และมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.976

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจัดเตรียมหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมแบบสอบถามในรูปแบบไฟล์ PDF และแบบฟอร์ม Google Form โดยหนังสือขอความอนุเคราะห์ผ่านระบบ e-Service ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ไปยังโรงเรียนในสังกัด โดยระบุช่องทางการตอบแบบสอบถามแบบออนไลน์ (Google Form) โดยอัตราการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 100

3.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation)

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 ในภาพรวม

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)	แปลผล	อันดับ
ด้านการสนับสนุน	4.40	0.67	มาก	1
ด้านการกำกับดูแล	4.37	0.65	มาก	2
ด้านการบูรณาการ	4.37	0.61	มาก	2
โดยรวมเฉลี่ย	4.38	0.62	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำในการสนับสนุนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 4.40 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนภาวะผู้นำในการกำกับดูแลและการบูรณาการมีค่าเฉลี่ย 4.37 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65 และ 0.61 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยรวมค่าเฉลี่ยของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวมอยู่ที่ 4.38 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.62 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

2. สมรรถนะการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สมรรถนะการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 ในภาพรวม

สมรรถนะการทำงานเป็นทีม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล	อันดับ
ด้านสมรรถนะความรู้ของทีม	4.48	0.53	มาก	3
ด้านสมรรถนะทักษะของทีม	4.53	0.54	มากที่สุด	2
ด้านสมรรถนะทัศนคติของทีม	4.54	0.55	มากที่สุด	1
โดยรวมเฉลี่ย	4.52	0.50	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 ด้านสมรรถนะการทำงานเป็นทีม พบว่า โดยรวมครูผู้สอนมีสมรรถนะการทำงานเป็นทีมในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.52 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านสมรรถนะทัศนคติของทีมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.54 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 รองลงมาได้แก่ ด้านสมรรถนะทักษะของทีม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 และด้านสมรรถนะความรู้ของทีมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนมีสมรรถนะในการทำงานเป็นทีมในระดับสูงทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร ต่อสมรรถนะการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1

	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
ค่าคงที่	1.758	.123		14.235	.000*		
การทำให้เป็นที่รู้จักเครื่องมือ	.274	.032	.400	8.478	.000*	.509	1.967
การทำให้เกิดความสนใจในเครื่องมือ	.162	.038	.222	4.293	.000*	.424	2.356
การทำให้เกิดความต้องการเครื่องมือ	.073	.043	.102	1.709	.088	.315	3.174
การทำให้เกิดการตัดสินใจใช้เครื่องมือ	.088	.039	.131	2.235	.026*	.328	3.051

* R = .744, R Square = .554, Adjusted R Square= .549

จากตารางที่ 3 พบว่า แบบจำลองถดถอยพหุคูณมีค่า R 0.744 ค่า R Square 0.554 และค่า Adjusted R Square 0.549 อธิบายความแปรผันของสมรรถนะการทำงานเป็นทีมได้ 55.4 เปอร์เซ็นต์ ตัวแปรที่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ได้แก่ การทำให้เป็นที่รู้จักเครื่องมือ B 0.274 Beta 0.400 t 8.478 p น้อยกว่า 0.001 การทำให้เกิดความสนใจในเครื่องมือ B 0.162 Beta 0.222 t 4.293 p น้อยกว่า 0.001 และการทำให้เกิดการตัดสินใจใช้เครื่องมือ B 0.088 Beta 0.131 t 2.235 p 0.026 ส่วนการทำให้เกิดความต้องการเครื่องมือ B 0.073 t 1.709 p 0.088 ไม่เป็นนัยสำคัญการตรวจสอบพหุสหสัมพันธ์อยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้ Tolerance ต่ำสุด 0.315 VIF สูงสุด 3.174 สมการถดถอยเฉพาะตัวแปรที่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

กำหนดให้

X1 = การทำให้เป็นที่รู้จักเครื่องมือ

X2 = การทำให้เกิดความสนใจในเครื่องมือ

X4 = การทำให้เกิดการตัดสินใจใช้เครื่องมือ

สมการ

$$\hat{Y} = 1.758 + 0.274X1 + 0.162X2 + 0.088X4$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการสนับสนุนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.40 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารมีศักยภาพในการส่งเสริม สนับสนุน และกระตุ้นบุคลากรในองค์กรให้มีประสิทธิภาพในการทำงาน รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่สามารถบริหารทีมด้วยการสนับสนุนและเปิดพื้นที่ให้สมาชิกได้คิดและลงมือปฏิบัติ ซึ่งช่วยสร้างแรงจูงใจและการมีส่วนร่วมในงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Cannon-Bowers et al. (1995: 336) ที่ระบุว่า ความสำเร็จของทีมขึ้นอยู่กับ team competencies ที่ประกอบด้วยความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ส่งเสริมความร่วมมือ ผู้นำที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพย่อมสร้างผลลัพธ์ที่ดีในบริบทของการศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรรถชัย แนวจินต (2564: 1) ที่พบว่า ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และจินตนาการสามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ และตรงกับผลการศึกษาของ ภัคณัฐ จันทวรานนท์ และ สมพงษ์ธรรม (2566: 1288) ที่ระบุว่าผู้นำที่มีความยืดหยุ่นและอยากรู้ อยากเห็นเป็นองค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21

2. สมรรถนะการทำงานเป็นทีมของครู ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 มีสมรรถนะการทำงานเป็นทีมในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 ด้านทัศนคติของทีมนี้อาจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.54 รองลงมาคือทักษะ 4.53 และความรู้ 4.48 สะท้อนว่าครูมีทัศนคติที่ดี เปิดใจรับฟังความคิดเห็น มีการประสานงานและแบ่งหน้าที่กันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจาก ทีมครูมีการพัฒนาในสามองค์ประกอบหลัก คือ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Cannon-Bowers et al. (1995: 336-337) ที่ชี้ว่าทีมที่มีประสิทธิภาพต้องมีการพัฒนาความรู้ร่วมกัน (shared mental models) และสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างประสานกลมกลืน ความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับบทบาทและภารกิจช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของทีม อีกทั้งยังสอดคล้องกับโมเดลการทำงานเป็นทีมที่เน้นความไว้วางใจและการจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ และกับ Tuckman (1965: 385) ที่เสนอว่าทีมที่พัฒนาไปถึงขั้น Performing จะสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับสมรรถนะทีม ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับสมรรถนะการทำงานเป็นทีม ($R = 0.678$) และสามารถอธิบายความแปรผันได้ร้อยละ 46 ($R^2 = 0.460$) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่าผู้นำที่มีภาวะเชิงสร้างสรรค์สามารถยกระดับสมรรถนะทีมได้อย่างมีนัยสำคัญ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจาก ภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และมีจินตนาการสามารถสร้างแรงบันดาลใจและบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกันในทีม ทำให้สมาชิกเกิดความไว้วางใจและการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ Cannon-Bowers et al. (1995: 336) ที่ระบุว่า ภาวะผู้นำมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความสามารถของทีมให้ทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรรถชัย แนวจินต (2564: 1) ที่ชี้ว่าผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่มีวิสัยทัศน์และจินตนาการสามารถพาทีมบรรลุผลสำเร็จได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิด

ของ Lencioni (2002: 57) ที่เสนอว่าทีมที่มีความไว้วางใจและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพภายใต้ผู้นำที่เปิดกว้างจะสามารถพัฒนาและทำงานร่วมกันได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะการวิจัย(Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะการเป็นโค้ชและผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้มากขึ้น โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาเชิงระบบ และการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีในทีมครู เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้และนวัตกรรมในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.2 โรงเรียนควรสร้างระบบการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อใช้ทัศนคติที่ดีของครูเป็นฐานในการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะการทำงานร่วมกัน โดยเฉพาะการสื่อสาร การแก้ปัญหา และการตัดสินใจร่วมในระดับโรงเรียน

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนควรนำผลนี้ไปใช้วางแผนอบรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และการบริหารทีมงานครูในยุคดิจิทัล โดยบูรณาการทั้งด้านการคิดเชิงสร้างสรรค์ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และการสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดการทำงานร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการขยายการศึกษาไปยังผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ หรือในระดับบริบทที่แตกต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบและทำความเข้าใจการปรับใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในบริบทที่หลากหลาย

2.2 ควรมีการศึกษาและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน โดยเฉพาะในด้านการสื่อสารและการแบ่งปันความรู้ เพื่อช่วยให้โรงเรียนสามารถตรวจสอบและพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 นักวิชาการ และนักการศึกษา ควรศึกษาผลกระทบของการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยตรง เช่น การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์หรือผลการเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สะท้อนถึงประโยชน์เชิงปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้จริง โดยเฉพาะผู้กำหนดนโยบาย ครูผู้สอน และผู้บริหารสถานศึกษาจะสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. (2561). ภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารองค์การ. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- ภาคินันท์ จันทนวรรณนท์ สมพงษ์ธรรม. (2566). การพัฒนาแบบวัดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์แห่งศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารโรงเรียน. วารสาร มจร อุบลรัตนราชกัญญ์, 8(2), 1287 - 1307.
- ปณิธาน ลอยบ้านแพ้ว, และ พิภพ วังเงิน. (2567). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วารสารวิชาการการจัดการภาครัฐและเอกชน, 6(2), 147-162. <https://doi.org/10.14456/jappm.2024.31>
- วรวิทย์ จันทร์สว่าง. (2565). สมรรถนะการทำงานเป็นทีมในระดับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2561). ทักษะแห่งศตวรรษใหม่: ทักษะและความรู้ดิจิทัล. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2567, จาก: <https://thaidigizen.com/digital-citizenship/ch2-digital-literacies/>.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. (2567). รายงานการจัดการศึกษาปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- อรรถชัย แนวเงินดี. (2564). รูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มจร. วิทยาเขตอีสาน, 2 (1), 1-15.
- Cannon-Bowers, J. A., Salas, E., & Converse, S. (1995). Shared mental models in expert team decision making. In J. A. Cannon-Bowers, E. Salas, & S. Converse (Eds.), Team performance and decision making in organizations (pp. 221-246). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

- Lencioni, P. M. (2002). *The five dysfunctions of a team: A leadership fable*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Tuckman, B. W. (1965). Developmental sequence in small groups. *Psychological Bulletin*, 63(6), 384 – 399. <https://doi.org/10.1037/h0022100>